

קריאה יקרה

אביב, חיפשה כאן עבודה במשך חודש וחצי, ולבסוף הובטח לה מה שנקרא מקום טוב מאפרייל הבא, במשכורת של פחות מ-400 דולאר לחודש. היא מצאה מקום עבודה להתחלה מידית, תמורת 350 דולאר ברוטו (המספלת לחינוך לוקחת 43% מזה) וזה — במקצוע אקדמאי מבוקש. מישהו שרואיין עלידיכם סיפר שיכול להרוויח כאן בקלות 1500 דולאר לחודש; אני בטוח שהוא חולם, או שהוא הוטעה. בעל-מקצוע טכני טוב יכול להגיע ל-600 דולאר, אם הוא עובד שעות נוספות וספיי-שבוע. סכום זה אינו גבוה, אם

אינני זוכר נושא שעורר תגובות כה רבות של קוראים, כמו סידרת הכתבות שלנו על הירידה. ההסבר פשוט: זוהי התופעה החברתית החמורה ביותר של ישראל כיום. כאשר נגענו בה, נגענו בעצב רגיש ר-כואב. החומר שפורסם (העולם הזה 1521 והלאה) לוקט מיותר ממה ראיונות אישיים ארוכים. מאות יורדים או מתכוננים לרדת דיברו בכנות מאלפת. בסידרה זו נחשפה לראשונה העובדה, כי מאות אורחים ישראלים צובאים על שערי הקונסוליה הסובייטית, מחכים ל-אישורי-ירידה. חקרנו גם את הירידה ל-קנדה, ודיווחנו על מימדיה העצומים.

★ ★ ★

השבוע הגיע אלי מכתב מישראל היושב בקנדה. אני מצטט אותו בהרחבה, מפני שיש בו תשובה בלתי-אמצעית לשאלה: מה עושים עם הישראלים? הוא כתב: אציג את עצמי: 17 שנה בארץ, למדתי את מדעי-הטבע באוניברסיטת ירושלים. מזה שש שנים עוסק במחקר, קורא קבוע של העולם הזה מזה חמש שנים. קיבלתי חופשה-ללא-תשלום ממקום עבודתי בארץ, לשם השתלמות בחו"ל. הגעתי לטורנטו לפני חודשיים ואשהה כאן מכס"מ-מס' שנתיים. פגשתי כאן כמה וכמה ישראלים שירדו לפני שנה ולפני שש שנים.

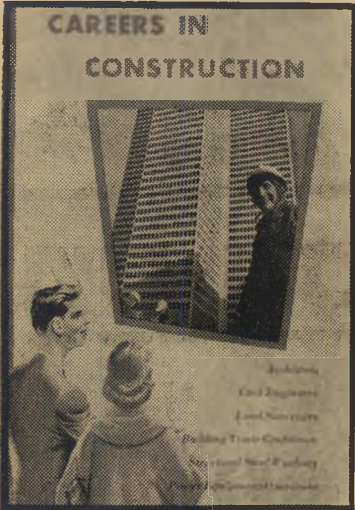
יש בטורנטו כנראה כ-10,000 ישראלים (לא מדובר על יהודים שמונים אולי 100 אלף). רוב היורדים אינם מתנגעים לארץ, אבל שומרים על קשר. חלק מהם משמיי-צים את הארץ בצורה אכזרית, הגובלת לעיתים בהפרעה נפשית: כל דבר ישראלי לא טוב בעיניהם, בארץ אף פעם לא יהיה טוב, וכי, מספרים את כל הסודות הצבאיים.

אבל בסך הכל אלה אנשים שעובדים קשה כדי לחיות טוב, עובדים שעות נוספות ועובדים ביום שבת או ראשון. יש להם כמובן מכונית ודירה גדולה, אבל זה הסטנדרט כאן. ברור שהם חיים כאן יותר נוח מאשר בארץ, אבל שמענו על מקרים שהתנגותם מוציאה שם רע על ישראל.

יש יורדים פחות פסימיים ויותר "בני אדם". אבל כל אחד מנסה להצדיק את הירידה שלו בפניו. הרוב מתלוננים כמובן על רקבון ושחיתות, על הפוליטיקה ועל המצב הכלכלי. פגשנו הרבה מקרים של מכרים, שאחד מהם הגיע לכאן קודם ר-סידור מקום-עבודה לחבריו.

★ ★ ★

ליורדים לא נעים להודות שהם עובדים כאן קשה כמו בארץ, ושכאן בסך-הכל זה לא ג'ודן. לכן הם מספרים נסים ונפלאות לחבריהם, ולכן גם השמועות בי-ארץ על האפשרויות הבלתי מוגבלות בי-קנדה. אבל לדעתנו זה מוטעה. מקומות עבודה בשפע יש במקומות מרוחקים, אבל הישראלים יושבים רק בערים הגדולות. אשתי, למשל, שסיימה זה עתה את למודיה במיקרוביולוגיה באוניברסיטת תל-

תעמולת הירידה לקנדה

ניקה בחשבון ששכר-ידידה (או משכנתא) 80—150, מזון למשפחה קטנה 120—150, מכר-נית ושאר הוצאות כ-150 דולאר.

★ ★ ★

פגשנו כאן זוג צעיר עם שני ילדים. הגיעו לפני שנה. בארץ גרו בצפון תל-אביב והחזיקו סוסי-תא. כאן גרים בבית קצת יותר גדול ומתחזקים מכונית יותר גדולה (משומשת). אבל הוא עובד שעות נוספות ושבתות, וחלק מביתם הם משכירי-רים. עם ילדים נוספים: רוב היורדים צעירי-רים, עם ילדים קטנים. יוצאים לבלות לעתים רחוקות מסיבות הסכון על הבלוי והשמרטיף. רוב היורדים גרים בסביבה אחת ויוצאים מחזק את הגיטו שלהם. רובם לא האמינו שאנחנו מתכוונים ברצינות לחזור לארץ. רובם התפלאו שאנחנו גרים בי-סביבה "גויית".

אגב, כמה ממכרינו בארץ ביקשו ש-נברר כאן את האפשרויות בשבילם, ו-אנחנו רפינו את ידי כולם עלידי סיפור העובדות לאשורן.

אשכנזי

תזכיר

● **פיצויי הרב אונטרמן.** למחרת פירסום הכתבה בעולם הזה (1528) על דרישת הרב הראשי יהודה איסר אונטרמן לפיצויים מוגדלים מן המועצה הדתית בתל-אביב, ועל חובותיו הגדולים של בנו, הפרסומאי צבי אונטרמן, הושמעו שתי תגובות. האחת באה מפי מקורביו של הרב, שרמזו כי ייתכן שהוא יבטל את בקשת הפיצויים. השניה באה מפי הבן, צבי אונטרמן, שלא הכחיש את מצבו הכספי, אך הכריז: "לא הייתי מבקש מאבי כל טובת-הנאה."

● **המשפטים ההרדיים בצמרת הרוח: גרמו לתכניבית נוספת.** אחרי פתיחת משפטו של חיים אמסטרדם, החליט אחד מחסידי הגוש החופשי של שוסקיתמיר על צעד דרסטי שיאלץ את צמרת המפלגה לבטל את המשפט האישי, חבר מרכז חרות צבי גוד-אריה, התמקם בכניסה לבית דבוטניסקי בתל-אביב, הכריז בשביתת-רעב, עד לביטול המשפט.

● **דובר חדש למערכת הבטחון התמנה השבוע.** מדור תצפית (העולם הזה 1526) הודיע לפני שלושה שבועות, כי ניצבים שני מועמדים לתפקיד זה: אהרן כידן ואילי ניטן. השבוע פורסם רשמית, כי ניטן, חבר מערכת דבר בירושלים, זכה במינוי, יהיה אחראי על הקשר עם העיתונות בכל הנוגע לצד האזרחי של מערכת הבטחון.

התוכל לזרוק יותר מסכין גלוח? כאשר לא לזרוק בו בלאן הגלוח?

"אדיסון"

עונה על כל דרישותיך הודות לתהליך ייצורו הטרומו-כימי T C 7

על כל פנים "אדיסון" יותר נעים

רכשו הקצו השתלם

תוך זמן קצר, בהדרכה מקצועית מעולה!

קורסים:

בקר * אחה"צ * ערב

פתיחת הקורס:

1.1.67

בית ספר מפרות נשים דיאנה

קבלת לקוחות בסלון בית-הספר לספרות. דיאנה יום יום מ"פ בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה בימים א, ג, ה. הסלון פתוח עד 9.30 בלילה.

בית-ספר "דיאנה" בעל המוניטין הבינלאומי עשיר הנסיון והוותק מומלץ ע"י התאחדות מוסדות חינוך פרטיים בישראל.

בני דזנגוף רינסות"א טל. 226066

<p>צלומי ילדים בבית בצבעים או בשחור לבן</p> <p>"קולורית" אבן גבירול 66 טל. 231666</p> <p>תמונה גדולה חינם</p>	<p>"לריסה" סלון לתסרוקות. שד"ר מסריק 16, ת"א</p> <p>חזרה מחו"ל! והביאה דוגמאות חדישות ביותר של תספורות, תסרוקות וצבעים.</p> <p>מבחר של פאות וחלקי שער התקבלו מחוץ-לארץ.</p>
---	---

שנוי כתובת

מנוי המבקש לשנות את כתובתו מתבקש להודיע על כך שבועיים מראש, על-מנת למנוע עיכוב במשלוח העתון למענו החדש.